

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
Könyvkereskedés
A lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési pénzek és hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számításnak helyegdíjért külön minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartási díjak soronként 10 kr-ért közzétesznek.

Felelős szerkesztő Dr. Bocskor Béla,
FŐMUNKATÁRSÁK Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó és laptulajdonos: Györgyjakab Márton,
Molnár Ákos a központban.

Vitos Mózes Alcsikon.

Ellenzéki pártalakulás Gyergyó Szentmiklóson.

Lapunkban annak idején referáltunk a febr. 25-iki előértekezletről, mely az ellenzéki párt megalakítása céljából folyó hó 18-ikára nagy gyűlés összehívását határozta el. E nagy gyűlés a jelzett napon d. u. 4 órakor a Laurency nagyteremben lelkes hangulat, élénk érdeklődés s a gyergyószentmiklósi, alföldi, szarhegyi és ditrói ellenzéki férfiak és választók tömeges és impozáns részvétele mellett megtartott. Oly nagy számban voltak a megjelentek, hogy a nagy terem egészen betöltötték. A gyűlés lefolyásáról a következőkben adjuk tudósításunkat.

Legelőször is Both Ferencz kerületi peres-kanonok szólott az egybegyűltekhez. Előadván, hogy a mult hó 25-én tartott előértekeztet alkalmával, midőn az ellenzéki pártkör szervezkedése kezdődött, elnöknek választott meg. Ő e bizalmat megtiszteltetésnek veszi s azt most melegen megköszöni. Ezen kötelességből kifolyólag, mint elnök, szívből üdvözlöi tehát a polgártársasakat. Tudja, hogy nem annyira, a személyt, mint az általa elfoglalt állást illeti a megtiszteltetés, s tudja azt is, hogy nincs szükség arra, miszerint az elnöki szójelölje meg az irányt, nincs szükség arra, hogy az elnöki szó gyújtsa lángra a lelkesedést, hisz ezen lelkesedést felkeltették az ország igaz vezetői: gróf Apponyi Albert, Ugron Gábor Györfy Gyula, dr. Tótor József. Ők azt a zászlót, melyet a polgártársak kibontottak, már rég lengetik az országgyűlésen. Ezen zászlót követni kötelességének és büszkeségének tartja. Ujból is üdvözlölvén a nagygyűlést, felolvastatja az előértekeztet jegyzőkönyvét, melyet Tótor Antal egész terjedelmében Ferenczy Károly és Görög Joáchim beszédeivel együtt felolvastat.

Ezután dr. Szentpéteri Kristóf alelnök a következő értelemben szólott: Összegyűltünk azon a napon, melyre a gyűlés kitűztetett. Azon hónapban tartjuk a gyűlést, mely nemcsak a természetet kelti új életre, hanem az emberi kebelben is új esirákat fakasztott, új életet keltett 1848-ban. Ezen év márcziusának 15-én ki lett mondva, hogy mit kíván a magyar nemzet. Akkor is úgy hullott az égből az eső, mint ma: akkor is az eső áldás volt, kinőt a termékeny talajból a mag. Hisz, hogy áldás lesz ma is, mert az arczokról lelkesedést olvas le, s meg van győződve, hogy sikere lesz a mai napnak is. Igaz az a közmondás: a nép szava Isten szava. Ma ez nyilatkozik meg itt s azok ajkain, kik a mai napra nem pénzért, hanem szívök sugallatára sereglettek össze, hogy tiltakozzanak a kormány működése ellen. A jegyzőkönyvben a következő határozati javaslat foglaltatik: Mondja ki az értekeztet, hogy nielőbb egy nagygyűlést hív össze, melynek célja az lesz: az egyházpolitikai javaslatokat erőszakkal keresztül vinni törekvő kormánynak s a megbízásunk nélkül, sőt a választók előtt tett ímpepélyes ígérete és figyelmeztető kérésünk dacára az ily kormányt támogató képviselőknél teljes bizalmatlanságot szavazni; s ezek alapján a pártárnyalat megnevezése nélkül választó kerületünkben az ellenzéki pártot meg-

alakítani. A felolvasott javaslat több irányban kívánja a hozzájárulást. 1. Szavaztassék a kormánynak bizalmatlanság. Ez az előértekeztet jegyzőkönyvben foglalt két fonkolt beszéd által indokolva van, s hogy ő mégis néhány szót e ponthoz fűz, teszi azért, mert szívvel-lellekkel helyesli. Különös, hogy nálunk szabadelvűnek nevezi magát a kormánypárt s ezt 18 év óta teszi; különös, hogy nálunk az a szabadelv, mely nem a nép szívéből fakad. Hogy szabadelvű lenne a kormánypárt, azt a működéséből elhinni nem tudja. Az egyházpolitikai javaslat szövegére jutásával egy szerencsét lát a szerencsétlenségben; mert ugyanis a kikben eddig csak lappangott az ellenzéki érzelm, most azokban előtör; összetartást, erősítést hoz közeink. E nélkül sokáig kellene várunk, s ha eljönne az idő, készületlenül találna bennünket a harc. Ez az egy körülmény lelkesíti őt, de több nem; mert csak is 80 kerület kívánta képviselőjelöltjétől a reverzálist, a többi kerület egy sem kívánta képviselőjétől, hogy nő támogassa a javaslatot. 2-szor pedig abban az irányban kívánja a hozzájárulást, hogy a képviselőnek is bizalmatlanság szavaztassék. Ennek szövegerinté fenntartását nem mondhatja észszerűnek oportunitási szempontból. Vannak olyanok, kik bizalommal voltak a képviselő iránt, ha tetszik, szavazzanak ezek bizalmatlanságot. Itt a mai gyűlésen legnagyobb részben olyanok vannak, kik nem szavaztak rá, s így már akkor kifejezték bizalmatlanságunkat. Oda módosítottatni kívánja tehát, hogy a választók előtt tett nyílt ígérete dacára is tanúsított eljárása fölött megütközésének és rosszakarásának ad kifejezést.

3-szor ki kellene mondani, hogy az ellenzéki párt megalakittatik. Ha széttekint az impozáns gyűlésen s látja, hogy a választópolgárok minő tekintélyes száma vesz ebben részt, s ha tekintetbe veszi, hogy a végrehajtó-bizottság tagjaiul községenként kijelölt 230 választópolgár közül egy sem utasította vissza a kijelölést, jogosnak tartja, hogy a párt megalakítása kimondassék. De állapotaink is olyanok, hogy méltán elégedetlenek lehetünk s így ez is nyomós okot ad nekünk az ellenzéki párt szervezésére, meg pedig oly értelemben, hogy a pártárnyalat most ne jelöltessék. A gyűlés lelkes helyesléssel fogadta, mind a beszédet, mind a javaslatot s a módosítást.

Több oldalról nyilvánuló óhajra felszólt ekkor Eránosz Bogdán. Örül, hogy itt látja a választók zömét; örül, hogy a nép ma is függetlenül érez és gondolkodik. Elég garancia ez arra, hogy a zászlónkra irt elv valósuljon. Vannak, kik ultramontánoknak, reakciónáriusoknak neveznek bennünket, ezzel ne törődjünk, s mint buzgó katolikusok valljuk büszkén magunkat a kath. egyház fejének, a pápának alázasat gyermekeiül. Vagyunk mi olyan liberálisok, mint a kik a polgári házassággal és az anyakönyvvezetéssel agyon akarnak boldogítani. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Általános tetszés, kitérő lelkesedés mellett s helyesléstől és sok éljenzéstől kísérve szólalt fel dr. Bocskor Béla, ki Csikmegyének szorosabb értelemben vett csiki részéből, mint az ellenzéki párt jegyzője mintegy megbízásból jelent meg.

Az egész párt megbizásának mondhatja ezt, mert a párt főembereitől nyerte a kiállítását arra nézve, hogy az itt történésekre kiterjeszse figyelmét. S ha a gyűlés határozatai elveinkkel találkoznak, a csiki párt nevében a hozzá csatlakozást kifejezem. Azt tapasztalja, hogy az ellenzéki szellem ma Gyergyóban rendkívül megerősödött. Ez a tapasztalat örömmel tölti el s a biztos siker reményét nyújtja neki. Az itt hallott javaslatokat olyanoknak találja, melyekből semmit elvenni és semmit hozzáadni nem kell, ezeket teljességükben a magáévá téve, kinyilatkoztatja, hogy ugy a csiki párt, mint a maga nevében igaz hazafi szeretettel csatlakozik a gyergyóiakhoz. Igyekezünk közös erővel azon, hogy azt a kormányt, mely csak keserűséggel tölt el bennünket, megbuktassuk. Hogy ő ellenzéki, erre a kizárólagos okot nem az egyházpolitikai javaslatokban találja ugyan, hanem a kormánypárt egész működésében és programjában; azonban rá nézve különbséget nem tesz az a körülmény, hogy itt Gyergyóban ez a javaslat lobbantotta lángra a lappangó ellenzéki érzelmeket, erősítette táborunkat s a harcra tömörített bennünket. Nincs kifogása az ellen sem, hogy a pártárnyalat megnevezése nélkül alakittatik meg az ellenzéki párt s felszólalását egy indítványval óhajtsa befejezni, melyről hiszi, hogy mindannyi tetszésével fog találkozni, s mely abból áll, hogy a mai ellenzéki pártok két legkiválóbb vezérének: gr. Apponyi Albertnek és Ugron Gábornak e gyűlésről üdvözlő távirat küldessék. Ezen indítványt kitérő lelkesedéssel fogadta a gyűlés.

Ezután egyszerre felhangzott sok felől: halljuk Görög Joáchimot, mire ő a következő értelemben szólott: Azt mondják halljuk! Ha ő most beszél, könnyű lesz neki a szó, mert termékeny talajra fog találni. Az az impozáns megnyilatkozás, melynek itt tanuja, csak a szív mélyéből jöhet, ő is szíve mélyéből veszi a szavakat felszólalásához. Tudja mindenki, hogy hozsánnával fogadták virágvasárnapján a Megváltót, hozsánnát kiáltottak azok, kik aztán megfeszítették. Mi is most elvünknek hozsánnát kiáltunk, ám de tökéletesen meg van győződve, hogy azokban, kik itt ma hozsánnát kiáltottak, csatlakozni nem fog senki se, a ma hangoztatott elvet senki meg nem fogja tagadni, mert mindig azt fogjuk kiáltani: éljen az ellenzék! Szavait élénk és általános lelkesedés és éljenzések közt fejezte be.

Végül felolvastatott a megszerkesztett távirat, mely így hangzik: A mai napon megalakult ellenzék impozáns gyűlésében a kormánynak bizalmatlanságot szavazott, a kerület képviselőjének eljárása felett megütközésének és rosszakarásának adott kifejezést. Méltóságodnak pedig igaz hazafiúi működésért üdvözlötet küld. Elnök a javaslatokat határozatoknak jelentvén ki, köszönetet mond a megjelenésért s ő is azzal fejezi be szavait, hogy a mai napon felhangzott hozsánná ne változzék arra, hogy feszítsd meg! Hanem igyekezünk elveinket diadalra vinni. A gyűlés végén a községekben többben jelentkeztek olyanok, kik a végrehajtó-bizottság tagjaiul jelentkeztek s így a 230 tag száma tetemesen emelkedett.

*) A gyűlésen jelen volt dr. Bocskor Béla szerkesztő is.

Március 15.

E nagy nap emléke kitörölhetetlen betűkkel van beírva hazánk történelmébe. Azon magasztos eszmék, melyeknek diadalát március 15. örök időnkig hirdetni fogja, még mostan is elbűvölve tartják az elméket és fényözönnel, a szabadság, egyenlőség és testvériség isteni világosságával töltik el a szíveket és lelkeket.

Március 15. már nem egy néposztály, nem egy párt, nem egy felekezet ünnepe többé, hanem ünnepe az egész magyar nemzetnek; meg kell ünnepelelnie e napot mindenkinek a haza határain belül kor, rang, párt, felekezet és nemzetiségi különbség nélkül, kiknek kebelében az említett magasztos eszmék iránt érezni tudó szív dobog.

És meg is ünneplik. Március 15. hova-több mind inkább nemzeti ünnepé válik és az is marad mindaddig, míg az alföld szeles rónáin, a négy folyó partjain s a Kárpátok magas bércei között a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos elveit lelkesülni tudó nép lakik.

E nagy nap emlékeztetére szentelt ünnepélyekről vármegyénk különböző pontjairól hozzánk beérkezett tudósításokat a következőkben adjuk.

Csik-Szerodában.

A szabadságharcz agg vitézei, az 1848-49-es honvédek évi nagy gyűlésüket, itt városunkban szokták megtartani, még pedig március 15-én s már több év óta a szabadság napjának megünneplése ezen gyűléssel kapcsolatban szokott lefolyni. Így történt az idén is.

A „Csillag” vendéglő előtt már reggeli 8 óra tájban gyülekezni kezdtek a daliás idők még élő tanúi, a mesés harcok ősz bajnokai, a vitéz, öreg honvédek vármegyénk minden, még legtávolabb fekvő részeiből is; mikor az óra 9-et mutatott, számuk megüthette a százat.

Egy negyed 10 órakor zárt négyes sorokban zászlók alatt, a „Kossuth-nóta” és a „Rákóczi-induló” lelkes hangjai mellett érkezett meg a csik-somlyói róm. kath. főgimnázium nemes ifjúsága élén a derék tanári karral, kik minden évben el szoktak jönni, hogy részt vegyenek a mi ünnepünkön és hogy azt fényesebbé, magasztosabbá tegyék.

A két csapat így egymás mellett igazán lélekemelő látvány volt: egyfelől a csaták tüzeiben megédzett, de az idő által megviselt roskatag, ősz alakok, másfelől az életerőtől duzzadó ifjúság a lelkesedés hevéből kipirult arcokkal s a nagy eszmék lángjától sugárzó szemekkel. A dörgő és lelkesült éljenzés lecsillapulta után, melylyel a nagy idők még élő szemtanúi és a jövő reményeisége egymást üdvözölték, az összes jelen lévők egy hosszú csapatban, zeneszó mellett felvonultak a helybeli róm. kath. templomba, hálaadó isteni tiszteletre.

Szent mise után, melyet László János helybeli segéd-lelkész szolgáltatót a honvéd gyűlés és az ünnepély a „Csillag” vendéglő nagy termében vette kezdetét. Az ünnepély fényét nagyban emelte az idő közben ide összegyűlt diszes hölgy közönség.

A „Himnusz” elhangzása után, melyet a csik-somlyói róm. kath. főgimnázium énekkara adott elő lelkesen és nagy szabattalossággal, Benedek István honvéd egyetemi elnök mondotta el lendületes megnyitó beszédét, melyben lelkes szavakkal emlékezett meg a nagy idők eseményeiről és e nagy napnak jelentőségéről.

Az éljenzések elhangzása után, melyek az elnök megnyitóját követték Kászoni Alajos VIII. osztályos tanuló lépett az emelvényre s előadta Petőfi Sándornak „Élet vagy halál!” című szép költeményét. Kászoni szép organumával, hévvel és érzelmes előadásával igazán ritka hatást ért el, a bensőségteljes lelkesedés az ifjú szónokról átragadt az egész hallgatóságra és a tetszés nyilvánításoknak alig akart vége szakadni.

Erre a titkári jelentés olvastatott fel a csik-megyei honvéd-egyesület központi választmányának múlt évi működéséről, melyből kiemeljük a következőket:

1. Benedek István elnök és Balló Márton titkár megjelentek a múlt év december hó 12-én Budapesten tartott országos honvéd gyűlésen s itt indítványok előterjesztésével s felszólalásokkal oda működtek, hogy az agg honvédek sorsa minél inkább javíttassék. Az ő buzgalomuknak köszönhető, hogy azon honvéd főtisztek, kik mint volt császári tisztek nyugdíjazva vannak, évenként az országos honvéd-alapból is 200 frtot kapnak.

2. A választmány a múlt évben 13 gyűlést tartott. Ezen gyűlésekben honvéd-igazolványok kiadásával foglalkozott. Eddig elé 1660 öreg honvédnek adtak ki igazolványt.

3. A múlt évben 665 régi honvéd volt élet-hozigiani nyugdíjjal ellátva s ezeknek részére 35652 frt volt kiutalva. Ezen összegből a csiksz-

redai kir. adóhivatal kifizetett 465 honvéd részére 24238 frtot; a gyergyószentmiklósi adóhivatal 149 honvéd részére 8470 frtot és végre a kézdívásárhelyi adóhivatal 51 kászoni honvéd részére 2944 frtot. Az ideiglenes segélyek összege 587 frtot tett ki.

4. Jövőre nézve a segélyek a következőleg vannak megállapítva: honvédszázados részére 312 frt; főhadnagy részére 276 frt; hadnagy részére 252 frt; őrmester részére 72 frt; tizedes részére 48 frt és közbíró részére 36 frt.

A titkári jelentést helyesléssel tudomásul vették.

Az ünnepély egyik kiváló száma volt Élt h o s Jakabné polgári iskolai tanítónő szavata, ki a töle már megszokott ruténál előbb Tóth Kálmán „Előre” című költeményét, később a viharos éljenzések után Heltay Jenő „Kossuth Lajos” című versét szavaltta el, nagy lelkesültséget és kiváló hatást kelteve az egész közönségben. A tapsokból és éljenzésből neki is bőven kijutott.

Ezután C s e d ő István lendületes beszéd kíséretében indítványt terjesztett elő az iránt, hogy a csik-somlyói főgimnázium derék igazgatójának, hazafias érzelmű tanári karának és lelkes ifjúságának, továbbá az ünnepélyen jelesen közreműködő Élt h o s Jakabnénak és Kászoni Alajosnak jegyzőkönyvi elismerés szavazzassék. Az indítványt dörgő éljenzések között elfogadták.

Az ünnepély zárpontja volt a „Rajta, előre” kezdetű induló, melyet a csik-somlyói főgimnázium férfi és vegyes kara mutatott be művészi színvonalon álló előadásban és nagy szabattalossággal. A derék ifjúságot lelkes éljenzéssel jutalmazták s a szép darabot megütrázták.

Még Benedek István mondott néhány záró szót, éltetvén a részt vevő közönséget és a gimnáziumi ifjúságot.

Erre az ünnepelő közönség szétszözlött, az öreg honvédek pedig vissza maradtak, hogy még néhány, őket közelebről érdeklő keblű ügyet elintézzenek.

A honvéd gyűlést és a március tizenötödiki ünnepélyt szűkebb körű bankett zárta be, melyen a hangulatot lelkes pohárköszöntők tettek emelkedettebbé.

Babilás.

Csik-Somlyón.

Szép és lélekemelő ünnepély volt az, melyet a csik-somlyói főgimnáziumi ifjúság f. hó 15-én délután 2 órától kezdődőleg a márciusi nagy napok emlékeztetének szentelt. Széppé tette a gondosan és finom érzékkel összeállított műsor, lélekemelővé az a hazafias érzés és fenszárnyaló hangulat, melyek az egész ünnepélyt átlengették.

A műsort Beliczay Gyula „Nemzeti himnusz”-a vezette be, melyet a főgimnázium férfi és vegyeskara együttesen adott precízitással és lendületesen.

A „Talpra magyar!”-t Petőfinek 1848. március 15-én írt örök szépségű költeményét, a szabadsajtó első termékét Baka János VIII. osztályos tanuló szavaltta el szépen és lelkesen. A kevés fátyolozottságot, mely hangján észrevehető volt, bőven kárpótolta a hév és tűz, melyet szavalaása közben kifejtett.

Az ifjúsági senekarból Glosz E, Jakabfi, Fejér és Gál főgimnáziumi tanulók „Drama a tenger fenekén” című négyest adták elő elismerésre méltó igyekezettel.

Ezután Szász Károly főgimnáziumi tanár ült a felolvasó asztalhoz. Alkalmi felolvasása első részében a valódi historikust jellemző kiváló tapintattal csoportosította Európa népeinek történelméből a jelen század elején felmerült, azon eseményeket, melyek a 48 diki, Európa majdnem minden államában észlelhető forradalomhoz elvezettek s melyeknek befolyása hazánk viszonyainak alakulásán szintén érezhető volt. A felolvasás második részében hazánk történelmi helyzetének alakulását fejtegette a múlt század utolsó évtizedétől kezdve; s a történelmi kritika fénye mellett erős logikával bebizonyította, hogy a 48-iki események s azok között március 15-ike, az azelőtt történelemnek természetesen folyományai voltak. A továbbiakban az összefüggést világosítván meg a szabadságharcz és az azt követő évtizedek eseményei között felolvasását a haza éltetésével végezte. A jeles történelmi értekezést, a melynek némely helyein a kifejezések ugyan karakterisztikusak, de mégis — hogy egyéb jelzőt ne használjak — talán tulerősek voltak, a közönség élvezettel és feszült figyelemmel hallgatta végig.

A felolvasás után az ifjúság kis zenekara magyar népdalegyveleget adott elő.

Rudnyánszky Gyulának „A hősök emléke” című költeményét Kászoni Alajos VIII. oszt. tanuló szavaltta el. Rudnyánszky Gyulának ezen költeménye egyike a legszebbeknek, mik költő tollal alól valaha kikerültek, még olvasva is; de oly hivott szavaltó ajkairól hallva még sokkal szebb, még sokkal gyönyörűsebb. A költeménynek sok szépségeit, intenczióit Kászoni Alajos oly hű g

interpretálta, oly szépen emelte érvényre, hogy ma gával ragadta az egész közönséget, szóval páratlan hatást ért el.

Ugyanezt mondhatjuk az ifjúsági énekkarok előadásáról is, melyek Kun László „Rajta, előre!” című indulóját énekeltek igen ügyesen.

Még Csiszér I. VII. osztályos tanuló mondta el Petőfi Sándornak „Két ország ölekezése” című művét, mire az ifjúság teljes zenekara rázendítette a „Rákóczi-indulót” melynek elhangzásával a szép ünnepély véget ért.

A szép számú és diszes közönségnek, mely háláját és elismerését a műsor minden száma után dörgő tapsokkal és harsány éljenzésekkel nyilvánította, Bándy Vazul az intézet derék igazgatója mondott köszönetet.

E sorokat nem zárhatjuk a nélkül, hogy ne tolmácsoljuk a közönség mély köszönetét a hazafias tanári kar és a lelkes ifjúság iránt az élvezetes órákért, kívánván, hogy őket az isten ősse ad multos annos.”

Babilás.

Csik Szentmártonon.

A minden igaz hazafi előtt örökre emlékeztetes 1848. évi március 15-ikének a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy napjának évfordulóját közönségünk — miként az előző években, ugy az idén is — fényesen és kegyeletesen ünnepele meg, melynek lefolyásáról lapunk tisztelt olvasóit a következőkben van szerencsém értesíteni.

Délelőtt 9 órakor főtiszt. Buzás Mihály főesperes-plebános ur „Te Deum”-ot és ünnepélyes nagy misét végzett, melyen nemcsak az értelmiség, hanem a köznép is nagy számmal vett részt.

Este az új iskolaépület gyönyörűen feldisznított emeleti nagytermében a műsor a következő volt:

1. „Himnusz”, Köleseytől. Nyitányul 4 férfi hangra éneklé: a műkedvelőkből alakult dalárda.
2. Felolvasás. Tartotta: Cseli Vilmos, a r. bizottság elnöke.
3. „Nemzeti ima.” Bartay Edétől. Éneklé a dalárda.
4. „Talpra magyar.” Petőfitől. Szavaltta: Balázs András.
5. „Nemzeti dal.” Éneklé a dalárda.
6. „Március 15.” Sz. G.-tól. Szavaltta Antal Ida k. a.
7. „Tavaszmúlt.” Éneklé a dalárda.
8. „A vén zászlótartó.” Petőfitől. Szavaltta Péter Balázs.
9. „Kossuth nóta.” Éneklé a dalárda.
10. Népdalegyveleg. Éneklé a dalárda.
11. „Pokay né.” Gyulai Páltól. Szavaltta Rézszeg Berta k. a.
12. Induló („Zengje keblünk”). Zsaskovszky F.-tól. Éneklé a dalárda.

Cseli Vilmosnak az 1848-49. évi események köréből tartott alkalmiszerű felolvasását a közönség tetszéssel s éljenzéssel fogadta.

Az Antal Ida és Rézszeg Berta kisasszonyok szavatait elismerésében részesültek s így a tapsokat és szebbnél-szebb virágcsokrokat megérdemelték.

Péter Balázs és Balázs András. is érzéssel és megfelelő hévvel párosult szavataikért nagy dicséretet kaptak s lelkesen megéljenzettek.

A helyesen választott énekkarok — szabattos előadásában — szintén nagy sikert arattak. Megelégedésének a közönség tapsviharok éljenzések és ujrázásokkal adott kifejezést.

Elismerés, hála és köszönet a főrendezőnek és mindazon érdemes működő tagoknak, kik a mai lélekemelő, hazafias ünnepélyvel közönségünknek ily élvezetes és maradandó emlékü szép estélyt szerettek!

Egy jelen volt.

Gyergyó-Szentmiklóson.

A szabadság tavaszának nemzeti ujjászűlétesünknek, a szabadság, egyenlőség és testvériség diadalának évfordulóját, a szép március 15-ikét ezen évben is szépen megünnepele községünk.

Nem a közönség egy töredékének ünnepe volt ez, hanem az összeség, minden osztályé, társulatoké, egyesületeké, mert a vásári idő daczára is mindegyik képviselve volt a néptömeg azon zámbében, mely 9 óra tájban a község háznál gyülekezett. Gyönyörködött a szemem és a lelkem az emberek hosszú sorának láttára, melyben a múlt, jelen és a jövő oly szép egységben olvadt össze. Ott láttam a 48-as honvédeket, a dicső multnak e hű tanuit, igaz alakjait; szemekben most már az alkony fénye; de ez híven visszatükrözte egykori lelkesedésüket. Ott láttam a község lelkes férfait, a jelenek harczusait, kik szívük sugallatát követve, eljöttek megünnepelelni a feltámadás nagy napjának évfordulóját, eljöttek imádkozni a haza boldogságáért, s eljöttek, hogy letegyék hon-

mai áldozatokat a haza oltárára. S hogy a teljességből mi sem hiányozzék, ott voltak a tanulók is, hogy tanulják el a legszebb érzelmeket a hazaszeretetet.

Fél 10 órakor a Rákóczy-induló hangjai mellett, zászlókkal megindult a menet a templomba vonult, hol Ferenczy Károly plebános segédlettel tartotta az istentiszteletet, melynek végeztével az ünneplők újra visszamentek a község házához s ennek szépen feldiszipelt nagytermében az ünnepély a következő sorrendben folyt tovább. Legelőször Lázár Menyhért, mint az ünnepély elnöke, lelkes szavakkal üdvözölve a gyűlést, örömeinek adott kifejezést, hogy oly szép számú közönség gyűlt össze az ünnepély ezen részletére is. Csakugyan örvendhetett is mindenki, de különösen a rendezőség a nagy érdeklődésnek, a nagy sokaságnak, mely nemcsak a nagytermet, hanem a szomszéd szobákat is egészen megtöltötte. Érintkezési pontja volt ez a társadalom különféle elemeinek, osztályainak, nézeteknek: mert e nagy nap emlékeztet egy érzéstől dobban meg minden szívet, egy imát mond minden ajak és csakis a szűkebbül tudná magát elszakítani az egység, az együttes érintkezés ezen magaslatos pontjától.

Az elnök megnyitóját a Hilária daloskór férfi kara Nyers Károly tanár buzgó vezetésével elénekelt a Himmuszt korrektséggel, hatással. Ezt ugyancsak a Hilária férfi és női karának gyönyörű éneke: a művészi szabású „Nagy imakar” követte. Ritka élvezetet nyújtott ezen ének a közönségnek, mely el volt egészen ragadtatva általa s elragadtatását zajos tapsokban fejezte ki. Csak akkor szűnt meg a sok taps, mikor az általános kedvelt szónokunk: Görög Joáchim plebános lépett a pódiumra, ki az alkalmi beszédet mondotta. Az ünnepélynek ragyogó pontja volt e beszéd s eddigi szónoklatainak fénye, koronája. Minden ízében telve volt ez pompával, bájjal, mint a teljes díszben álló fa, melynek minden kis ágán dúz virág és minden galyán madárdal. Szónoklatának ragyogásában vezette el lelkünk szemét előt a nemzet hosszú szenvedését, a szabadság hajnalát, a ragyogó időt, a dicső harcokat. A közönség lelkesedése határtalan volt, a végén felzúgott a sok éljenzés és a sok zajos taps. Ezután Nagy Lajos joghallgató szavalt a „Talpra magyart!” hévvel, szabályos hangszilyozással, kitűnő színésszel. A közönség sok tapsal és lelkes éljenzéssel fejezte ki tetszését. Ezt Gencsi Olga k. a. szavalt követte, mely szintén egyik tündöklő pontja volt az ünnep programjának. Rudnyánszkynek „Márczius 15-ike” című gyönyörű költeményét szavalt el sok kedvességgel és bájjal, a szavaltat külső és belső kellekinek érvényesítésével; kinyerve az általános tetszést, a lelkes tapsokat és éljenzéseket. Végül a Hilária elénekelt a Szózatot, ezt is precizitással, lelkesen és ezzel is lelkesítve.

Az ünnepélyt bankett zárta be, mely a Laurenczy nagyteremben volt, s melyen a vásáros idő dacára is nagyon sokan résztvettek. Nagyon vidám hangulattal indult meg, fokozta ezt nemcsak a tüzes bor, hanem a sok tüzes felkőszöntő is. Legelőször is Lázár Menyhért elnök éltette a királyt, mit mindegyik felálva hallgatott végig; azután lelkes felkőszöntés történt a nemzet nagy betegének felgyógyulásáért, eltették továbbá a hazát, a honvédeket, az elnököt, az ünnepély szereplőit, az alelnököket: Lázár Gyulát és Nagy Tamást, testületeket, a vidékieket stb. A vidám hangulatot azonban megszakította egy téves értesítés, melyet a helybeli táviró hivatal küldött az elnöknek, s a mely azt a hírt hozta, hogy Kosuth meghalt. Egyszerre elnémult a kedv, szomorúság vett erőt mindegyiken s feloszlott a társaság. Azonban hála Istennek ez a hír nem bizonyult be valósnak. Ezekben számoltam be ünnepélyünkről; azonban ennek csak halvány képét adják e sorok, s a maga szépségében és teljességében csak az élvezhette, ki azon elejétől végéig jelen volt.

Színészet.

Fekete Miksa színtársulata elég szép sikerrel működik városunkban. A bemutató előadásban „Mongolin ur felesége” című bohózatban, s az azt követő „Bolondok házában” nem volt alkalmunk behatóbb kritikával foglalkozni a társulat művészi ereje felől; — szerencsétlen választás volt mindakettő bemutatónak, — annyit azonban már akkor is látni engedett Fekete, hogy társulatában vannak tehetségek s ügyes törekvők.

Kedden, f. hó 13-án került színre Itakosi Jenő paraszt tragédiája „Magdolna” telt ház előtt. Ezen, ugyszólván minden részében irodalmi becsű darabról, mely itt először került színpadra, csak az öröm és lelkesedés hangján szólhat minden magyar irodalmi ember, hogy az magyar szerzőtől, a magyar társadalomból, annak egyik osztályából merített életképeket tár elénk; úgy a mint történi-

az életben, keresetlenül választja meg alakjait; szituációi természetesen, az életből vannak elvesve, s a mellett nyelvezete tiszta, csengő magyar, alakjai, következetes karakterek, hőse és hősnője igazi tragikai hősök, hibáztak bukniok kell; az erkölcsi igazságszolgáltatás, a morál ott tündöklő a bűn büntetésében. Tehát oktat, tanít, megutáltatja velünk a rosszat, s szánalomra kelt az eltévedettek szomorú sorsán. Meg van e darabban minden, a mit a magyar drámairodalom megkövetel, erős tragikai jelenetek, melyek könnyet csálnak a szemekbe, érdekes bonyodalom, közbe-közbe derűtséget keltő epizódok, s végül a tragikai bukás!

Jól választotta volna Fekete, ha ezt adja bemutatóul, mert igazán ebbe mutatta meg közönségünknek, hogy életképes színtársulata van!

Az egész előadásról az elismerés hangján kell, hogy nyilatkozzam, s különösen kiemeljem Ujváry Teréz kisasszonyt a társulat primadonnáját, a ki igazán művészi alakítással, teljes átérzéssel és nagy színpadi rutinnal játszta a cím szerepet „Magdolnát!” Megmutatta Ujváry kisasszony, hogy kis színpadokon is lehet igazi művészetet produkálni ha van eredeti tehetség és kellő igyekezet valakiben. Zúgó tapsokat aratott egy-egy jelenésében nyílt színen s felvonás közökben kétszer hívták a lámpák elé. Csábító volt, mint demimond, s megható mint koldusnő, szavai az előbbiben gyújtottak, az utóbbiban pedig, mikor azt mondta „Én vagyok a bűn, én vagyok a bal sors”, mélyen megrezgették a szívűrjait. Sok sikert jósolhattunk még Ujváry kisasszonynak s nagyobb színpadot!

Jó volt Fekete a fővárosi poltron aracs szerepében; kitűnő Siskó volt Láncki, a ki számtalanszor élénk derűtséget okozott komikus játékával. A többi szereplők is jól megjátszották szerepeiket, s elősegítették az együttesítést.

F. hó 15-én diszeladás volt márcz. 15-ének emlékére, mely előadásból kikell, hogy emeljem, Láncki „magyar szülő” tánczát, ez igazán gyönyörködtető volt, s meg ismételte a közönség. Előadott a „Szigetvári vértanúk” első felvonása és a „Végrelajtó” egy felvonásos dramolett, az utóbbin jól mulatott a közönség. Ábrányi halás is lehet érte, mert ilyen szerencséhez végrehajtója nem jut egyhamar.

Folyó hó 17-én az „Ideges nők”-et adták kis közönség előtt s közepes sikerrel. A szereplők egyrésze nagyon nézte a sugót, s nem hallotta olykor, a rendező nem sok gondot fordított arra, hogy külön czukrásboltot állítson élénk, pedig Friedmann szívesen bocsátotta volna rendelkezésére teljes berendezését.

Ki kell emelnem Földváryné asszonyt, a ki „Serafinet” sok komikai erővel és jóízűen adta. Bajos jelenség volt Ujváry Teréz kisasszony, idegessége minket épen nem bosszantott, sőt igen s gyönyörködtetett. E darabban különben sok igaz van az anyósokat illetőleg, s elég emelkedett hangon van meg írva.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk jövő száma a husvéti szent ünnepek miatt folyó hó 28-ika helyett már márczius 25-én megjelenik.

— **Időjárás.** A mult héten beállott enyhe tavaszi időjárást ködös, borongós napok váltották fel. A levegő tele van nedvességgel, folyton esőre hajló. A mint az előrejelek mutatják, aligha nem fehér husvétünk lesz, a mi itt nálunk — tekintve, hogy még csak márcziusban vagyunk — nem is volna csoda.

— **Husvéti szünét.** A helybeli iskolák növendékei a husvéti szent ünnepek előtt szokásos szent gyakorlatok bevezése után a husvéti bárány fogasztására és a jól végzett munka után mindig jól eső nyugalom élvezésére hazabocsáttattak. A tanítás újlag f. hó 29-én reggel 7 órakor veszi kezdetét.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A „Csikszeredei Ipartestület” az 1893. évet bezáró rendes közgyűlését 1894. márczius hó 26-án délelőtt 9 órától kezdődőleg Csik-Szeredában a városház nagytermében fogja megtartani a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1893. évi számadások

felülvizsgálására 6 tagú bizottság kiküldése. 3. Felsőbb rendeletek; nevezetesen a tek. elsőfoku iparhatóságnak 998—893. ki. számú, a tekintetes alispáni hivatalnak 4402—893. ai számú és nm. m. kir. ker. miniszter urnak 64,669. VI. számú végzése a mult évi választások és a gyűlések helyének ügyében. 4. Titkári jelentés az 1893. évről. 5. A számvevő-bizottság jelentése a pénztár és a testületi vagyon állapotáról. 6. A felülvizsgáló-bizottság jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása iránti határozat. 7. Tisztújítás. 8. Az ipartestület kebelében felállítandó szövetkezet ügye. 9. A jövő évi költségvetés megállapítása. 10. A tek. elsőfoku iparhatóság 109—894-iki számú leirata a gyászkoosi árszabályzat ügyében. A tagsági díjak és kamathátrálékok befizetendőik, a kötelezvények pedig kieserelendőik lesznek. Az ipartestület helybeli tagjait tisztelettel felkérjük, hogy a tagsági díj és kamatok befizetését, valamint a kötelezvények kieserését a gyűlést megelőző napon szíveskedjenek eszközölni. A közgyűlésre a tagok ezen uton is meghívhatnak.

— **Tűz.** Csik-Csomortánban jelen hó 19-én éjjeli fél 12 órakor a Ferencz Albert sütőháza és ugyanazon fedél alatt levő kovácsműhelye leégett. Hogy a tűz a nagyon közel levő szalmás épületekre át nem csapott, az a csendes időnek és az épület tetőzetek nedvességének köszönhető. r. n.

— **Véres verekedés a csendőrökkel.** Gyergyó-Szentmiklóson folyó hó 17-én, a vásár napján este 10 óra tájban a Romfeld kávéházban hajmeresztő eset folyt le a mulató legények és a helybeli csendőrök között. A hadbíróság lesz hivatalba a tény valóságát kideríteni, mi a tanúk elbeszélése alapján a következőképen értesültünk a dologról: Krammer Róbert czipész s kiszolgált csendőr és ifj. Blénesi András legény belekötöttek a csendőr-örmesterbe és az őrsvezetőbe, kik a kávéház egy második helyiségében, a sörműrőben iddögáltak. Itt még nem mentek végletekig; mert a korcsmáros a czipészt kitétte s kizárta és aztán elszaladt a községi főbíró után, ki Blénesit az apjával együtt lecsendesítette s távozásra bírta; azonban egyik se ment haza, hanem innen betértek a szomszédos kávéházba, mely tele volt vendéggel. Úgy egy óra mulva az őrsvezető is be ment a kávéházba s leült egy külön asztalhoz, hol a czipész újra belekötött s megragadván az őrsvezetőt, többet magával kivetette az ajtón. Az őrsvezető újra visszatért s bántalmazóitól azt kérdezé, hogy miért tették azt vele? Azok csakhamar újból megragadták s ki akarták vetni; az őrsvezető erre kardot rántván, igyekezett védekezni; de a többiek mindkét kezét lefogták s karját kellekőpen nem használhatta s a czipészt csak egy kissé tudta megszurni a hasán. A dulakodás közben legyűrtek az őrsvezetőt, ki már-már veszedelmes helyzetbe jutott, mikor az örmester egy másik csendőrrel betoppant a kávéházba. Mint az örmester mondja, őt is azonnal fenyegették, s az őrsvezetőt is meg kellett menteni, a főb verekedők és fenyegetőkkel szemben tehát kardját használta s ifj. Blénesi Andrásnak levágta szemöldökcsontját; Portik János legénynek pedig orrát és felső állát 8 foggal, kardja az alsó forgószorban állott meg s őt helyen kicsorbult: Kolumbán Ferencz legény pedig a nyakán kisebb vágást kapott. A fő-fő izgató Krammer czipész nagyobb baj nélkül elmenekült s hazuról hozták el a csendőrök. A megsebesülteket az orvosok kezelése alá adták s a többi harmat, köztük id. Blénesi Andrást is, lánczra verve bekisérték. Mindennek régebbi harag s boszu volt az oka. Ifj. Blénesi András ugyanis fegyverének elkobzása miatt rég óta haragos volt az örmesternek s egy másik csendőrnek s már egy más alkalommal is egyik korcsmárban kikötött velük. Az eset mindenkit felizgatott és sajnálják, hogy a községi rendőrség az elég hosszú ideig tartó veszekedést meg nem fékezte s elejét nem vette ezen vérengző esetnek.

— **Gyergyó-Szentmiklósi „szerelem bolondja”.** Gyergyó-Szentmiklóson valami hölgy, kinek a neve eddig még ismeretlen, valóban rá szolgált a fenetbi névre, mert félev óta egyre-másra küldözi névtelenül a fiatal embereknek, sőt egy-egy házias embernek is énelgyős szerelmes leveleit. Ezen leveleknek a száma már meglehetősen nagyra emelkedett, mert a titkon epedő hölgy majdnem minden héten 2—3 fiatal embernek ír, melyekben esdve könyöög a szerelemért és randevu-ért, de csak kacagással felelnek. Hogy olvasóink is mosolyoghassanak a dolgon, e szerelmi csodabogarakból közlünk egy mutatványt. „Ne haragudjék édes... ur, hogy most már talán ötödöszer jelenek meg mennyországnál bajosabb s boldogítóbb körében és esdve kérem önt, hogy gondoljon reám, gondoljon az én vérző szívemre, mely nem képes magán uralkodni s nem képes visszafojtani azon mély szerelmet, melyet ön iránt érez.

Azon percztől kezdve, midőn önnel legelőször találkoztam, szívemnek oltára az ön képe, ez előtt imádkozom, áldozom minden órában. Önnek képe lebeg lelkem előtt álmaimban és ébrenlétben. Oh, mily boldog vagyok olykor-olykor, midőn álmaimban ölelő karokkal közeledik felém, de mennyivel boldogabb lennék, ha ez ébrenlétben is lehetne. De fájdalom! ez nem így van s én szerelmem és fájdalmam kinjának tengerén hánykolódom. E szívek meg kell repednie, ha ön nem könyörül rajta. Mint a koldus az alamizsnáért, melylyel életét egy nappal tovább tengetheti, ugy esdem én is ön előtt egy mosolyért, melyet holnap délután az Örmeéy templom utcájában váltson velem. Fel fog ismerni epedő tekintetemről, csak nézzen jól a nők szemébe" stb. . . A reménytelen szerelmes hölgy minden levele ilyen forma szerelmi ömlengésektől duzzadozik. Szegényben — ugy látszik — a kelbeli érzelmek megáradtak s keresztül törvén a zsilipeken, mohó étvágyal szeretnék elnyelni a férfiakat. És minthogy szerelmének tengerét más-kép nem vezetheti le, névtelen leveleiben ad neki ntat. Ezek a férfiak pedig oly köszívűek, hogy a sok esdeklésre se adnak rándevát a szegény hölgynek nem lesz más mit tennie, mint el kell mennie a falu kovácsához, hogy dagadó szívére két-három abróncsot veressen, nehogy az elpat-tanjon; az ilyen gazdag szívért csakugyan kár is lenne!

Szám 559.
1894. li.

Árverési hirdetmény.

Gyergyó-Tölgyesen elhalt Musulin János hagyatékához tartozó „Bour” és „Ata” romániai erdőrészek nyilvános árverésen leendő eladását Csikvármegye tekintetes árvaszéke 5465—1893. sz. alatt engedélyezvén, ezennel közlirre teszem, hogy az árverés folyó évi április hó 2-ik napján d. n. 2 órától kezdődőleg Gyergyó-Tölgyesen hivatalos helyiségemben fog megtartatni. Felhívám venni szándékozókát, hogy a szóbeli árverés megkezdése előtt 40000 forint kikiáltási árnak 50 „-kával ellátott zárt ajánlataikat hozzám adják be.

Az árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt betekintheők.

Gyergyó-Tölgyes, 1894 márczius hó.

Lázár János,

fosztálybíró.

A Borries-féle uradalmak igazgatóságának Eckendorfban (Észak-Németország) tudomására jöven, hogy eckendorfi répamag több helyről mint eredeti vagy javított ajánlatik. Kötelességének tartja nevezett igazgatóság a gazdaközönség érdekében köztudomásra hozni, hogy

EREDETI ECKENDORFI TAKARMÁNYRÉPA-MAG

VALÓDI MIMŐSÉGBEN

AUSZTRIA-MAGYARORSZÁGBAN CSAKIS

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében (Budapesten)

kapható, a mennyiben az eckendorfi uradalmak mint ez évben, ugy 1898. évig csak egyedül ezen cégnek fognak répamagot szállítani, mely cég az erre vonatkozó árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

Az első magyar sörfözde-részvénytársulat Kőbányán

ajánlja a brassói raktárán mindig készletben levő

MÁRCZIUSI SÖRÖKET

elismert kettő minőségben, hordókban 25 és 50 literenkint eredeti áron, de kiváltképen az ugyanitt a legújabb üvegtöltőgépek szén-sav nyomással esz-közölt töltéseket

PALACZK-SÖRÖKBEN

Sörös üvegek esérébe elfogadtatnak. Csomagolás a hozzám küldendő vagy általam adandó ládákban az eredeti árban 50 litertől kezdve pontosan elintéztetik.

KASZIK ANTAL,

3-25

a kőbányai I-ső magyar sörfözde-részvénytársulat képviselője

Brassóban.

Levelek és táviratok **Kaszik Antal Brassóban** czim alatt kéretnek.

3 3

Lóheremag

10, 25, 50 kilós zsákokban.

Komócsinfűmag

40 kilós zsákokban, mindkettő ál-lamilag ólomzárolva

Répamag

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban.

Vetőburgonya

bármínő mennyiségű.

Kapható

Gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmában,

3-5

u. p. Koneza

A Brassói Portland-Czement-Gyár
Brassó (Erdély) ajánlja legkittünőbb

Portland-Czementjét

felelőség mellett folyton egyenlő és teljesen megbizható minőségben bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Csik-Szeredában kapható

ALBERT B. LAZS uróál.

5-30

Kittünő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

GRAFFEL & RUOŐ
GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR MALOMÉPÍTÉSZET
MARSHALL, SONS & Co Limited
VEZERÜCYNÖKE.

BUDAPEST. V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.
Árjegyzékek kívánatra bérmentve.

UTI MALOMGONYI
FENYŐ GÉZGÉP
GÖZGÉP
MARSHALL 10 GÖZSEPLŐVÉSZLET
COVINGON FÉLVŐ GÖZMŰZGONYI
MARSHALL FÉLVŐ GÖZMŰZGONYI
HARRISON & CHEONG & CO
ARATÓES FÜVÁSZÁLLÓ GÉPEL

Kittünő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.